

LICG HUISDIERENBIJSLUITER

DE HANDLEIDING VOOR HET HOUDEN VAN HUISDIEREN

Serie rassenbijsluiters

Rottweiler

De Rottweiler is een grote, sterke hond die, behalve als huishond, ook ingezet wordt als werkhond. Rottweilers zijn zelfverzekerd maar ook aanhankelijk. Ze hebben vrij veel beweging nodig om actief te blijven. Deze evenwichtige hond komt het beste tot zijn recht bij een ervaren, rustige eigenaar met geestelijk overwicht die hem voldoende activiteit en denkwerk geeft.

Kies het juiste ras voor uw situatie: lees vóór het kopen eerst of de Rottweiler het ras is dat u zoekt.

Lees ook de huisdierenbijsluiter Hond op www.licg.nl voor alle benodigde basisinformatie over honden.

Algemeen

De Rottweiler is ontstaan uit de honden die door boeren gebruikt werden om vee naar en van de markt te drijven in het Duitse stadje Rottweil. Ook werden ze ingezet om vleeskarren te trekken en handelsingeld en spullen te bewaken. Later werd hij ook veel als politiehond gebruikt, vooral in Duitsland. Tegenwoordig wordt de Rottweiler vooral gezien als gezelschapshond, politiehond en waakhond. Het zijn doorgaans vrij rustige, zelfverzekerde honden. Het ras behoort tot rasgroep 2: Pinschers, Schnauzers, Molossers en Sennenhonden'. Rottweilers worden gemiddeld zo'n elf jaar oud.

Uiterlijk

De Rottweiler is een vrij grote, stevig gebouwde en sterke hond. Hun lichaam is wat gedrongen en goed gespierd. De kop is breed met een middellange, brede snuit. De oren hangen, ze zijn driehoekig van vorm en staan hoog op de kop ingeplant waardoor de kop nog breder lijkt. De staart is van normale lengte en wordt in het verlengde van de rug gedragen. De vacht van de Rottweiler is kort en dicht en altijd black & tan gekleurd (zwart met roodbruine aftekeningen).

De schofthoogte van reuen is gemiddeld 61 tot 68 centimeter, voor teven 56 tot 63 centimeter. Het gewicht van de reu is ongeveer 50 kilo, de teef weegt zo'n 42 kilo.

De volledige rasstandaard van de Rottweiler kunt u vinden bij de rasvereniging. Op de website van de Raad van Beheer op Kynologisch Gebied in Nederland staan alle bij hen aangesloten rasverenigingen genoemd.

Karakter

Rottweilers zijn evenwichtige, zelfverzekerde en alerte honden. Ze hechten zich sterk aan hun gezin en willen dit ook beschermen. De Rottweiler houdt van aandacht en contact. Ondanks dat hij redelijk zelfstandig is, zal hij graag iets voor u willen doen als u een goede band met hem hebt opgebouwd. Rottweilers kunnen nog wel eens overheersend gedrag vertonen, vooral de reuen. Het is daarom belangrijk dat u geestelijk overwicht over de hond hebt.

Tegenover vreemden is de Rottweiler terughoudend en afwachtend. Rottweilers zijn waaks en zullen hun territorium verdedigen tegen indringers.

Met de eigen kinderen kan de Rottweiler meestal goed omgaan als hij vanaf jonge leeftijd aan kinderen gewend is. Wel kan hij de neiging hebben hen te willen beschermen tegen spelende vriendjes, pas hiervoor op. Laat kinderen nooit alleen met de hond!

Rottweilers hebben vaak niet zo veel interesse in andere honden. Soms komen reuen voor die bezig gedrag vertonen naar andere reuen. Als u nog een andere hond in huis heeft bij een Rottweiler dan is de combinatie van een reu en een teef het beste.

Met andere huisdieren moet de Rottweiler goed gesocialiseerd worden, als hij als pup aan andere dieren gewend is geeft dit weinig problemen. Omdat de Rottweiler vrij onafhankelijk is, kan hij prima enige tijd alleen blijven mits dit hem goed is aangeleerd.

Door verkeerd fokken zijn ook angstige of agressieve rottweilers ontstaan, wat bij een dergelijk sterk ras tot grote problemen kan leiden. Gedurende meerdere jaren is het daarom door de rasvereniging verplicht geweest om ouderdieren een MAG test (Maatschappelijk Aanvaard Gedrag) te laten afleggen voor ermee gefokt mocht worden. Dit strenge fokbeleid heeft gelukkig effect

gehad en de gedragsproblemen zijn afgenomen. Het is dan ook van belang bij aanschaf goed op te letten en te kiezen voor een zorgvuldig gefokte pup.

Verzorging

De Rottweiler heeft niet veel vachtverzorging nodig. Wekelijks doorborstelen of kammen is afdoende. In de ruiperiode, twee maal per jaar, verliest hij veel haar en moet u dagelijks borstelen. Controleer geregeld het gebit en zorg dat de nagels niet te lang worden. Rottweilers hebben aanleg voor overgewicht, let daarom op dat hij niet dik wordt. Dit kan gewrichtsproblemen veroorzaken.

Zorg dat uw Rottweiler na het eten rust, zoals meer honden met een grote borstkas heeft hij aanleg voor een maagtorsie (maagdraaiing).

Beweging en activiteiten

Rottweilers hebben regelmatig beweging nodig en zijn graag buiten. Ze zijn tot op hoge leeftijd speels. Behalve spelen en wandelen zijn ook zwemmen en lopen naast de fiets goede manieren van bewegen voor de Rottweiler, dit bouwt spieren op en helpt daardoor heupproblemen voorkomen. Als ze te weinig beweging krijgen kunnen Rottweilers snel dik worden of probleemgedrag gaan ontwikkelen.

Rottweilers zijn geschikt voor allerlei hondensporten en activiteiten zoals gehoorzaamheidstraining, apporteren, speuren, reddingswerk of africhting.

Socialisatie en opvoeding

Zoals bij alle honden is een goede socialisatie erg belangrijk. Wen uw pup aan allerlei mensen, dieren en andere nieuwe zaken. Begeleid de pup daarbij op een rustige manier en zorg ervoor dat hij leuke ervaringen opdoet. Zorg dat uw pup ook voldoende rust krijgt om alle nieuwe ervaringen te verwerken.

Bij de opvoeding is het belangrijk dat u van begin af aan rustig en duidelijk bent en steeds consequent blijft. Rottweilers zijn meestal gevoelig voor rangverhoudingen, zorg ervoor dat u goed leiding geeft zodat de hond niet het gevoel krijgt dat hij zelf de leiding moet nemen. Hierbij werkt een harde aanpak volstrekt averechts, de hond zal dan in verzet gaan, zelf ook verharderen en geen respect meer voor u hebben. Een goede Rottweiler eigenaar hoeft niet heel sterk te zijn maar moet vooral geestelijk overwicht hebben op de hond. Het is belangrijk om een goede relatie met hem op te bouwen. Laat u echter niet door het schattige uiterlijk van de pup verleiden om ongewenst gedrag door de vingers te zien.

Rottweilers zijn intelligent. Ze hebben een aantal herhalingen nodig om nieuwe dingen te leren, maar als ze iets eenmaal weten hebben ze een uitstekend geheugen.

Ga met uw Rottweiler pup naar een puppycursus en doe ook vervolgcursussen. Daar leert hij andere honden kennen en op u te letten, terwijl u leert hoe u de hond iets bij kunt brengen. Bovendien is het goed voor de band tussen u en uw hond om samen actief bezig te zijn.

Ziekten en erfelijke aandoeningen

Bij elk ras kunnen erfelijke aandoeningen voorkomen. Volgens recent onderzoek van Universiteit Utrecht zijn voor de Nederlandse populatie Rottweilers de belangrijkste erfelijke aandoeningen:

- Elleboogdysplasie (ED)
- Heupdysplasie (HD)
- Voorste kruisband lesie
- Pyometra (baarmoederontsteking)
- Osteosarcoom

Elleboogdysplasie (ED) is een verzamelnaam van (voornamelijk) erfelijke afwijkingen in de ontwikkeling van het ellebooggewricht. Vormen van ED zijn:

- los processus anconeus (LPA) / - los processus coronoïdeus (LPC): hierbij ligt een stukje bot van de ellepijp los in het gewricht
- osteochondrosis dissecans van de mediale humeruscondyl (OCD): afwijking in het gewrichtskraakbeen van de bovenarm
- incongruentie van het gewrichtsvlak van radius en ulna met de humerus: de drie botten in het ellebooggewricht (spaaakbeen, ellepijp en bovenarm) sluiten niet goed op elkaar aan in het gewricht.

Deze vormen kunnen apart of samen voorkomen en elkaar beïnvloeden.

Symptomen zijn pijn en kreupelheid aan één of beide voorpoten. Deze treden al op vanaf een leeftijd van rond 6 maanden. Later ontstaat ook artrose (gewrichtsslijtage).

Heupdysplasie (HD) is een afwijkende ontwikkeling van het heupgewricht waardoor de heupkop niet goed in de heupkom past. Dit veroorzaakt schade in het gewricht. De aandoening heeft een erfelijke basis en wordt beïnvloed door omgevingsfactoren, zoals een hoge groeisnelheid en overbelasting door verkeerd of teveel bewegen of overgewicht. Jonge dieren met heupdysplasie vertonen een afwijkende gang, plotselinge pijnlijkheid in de achterpoten en heup en verminderde activiteit vanwege de pijn. Vaak zijn de achterpoten en heupen minder sterk bespierd. Oudere dieren vertonen verschijnselen die passen bij artrose (gewrichtsslijtage), zoals startkreupelheid, moeilijk opstaan en pijnlijkheid na zware inspanning.

Het is belangrijk om een jonge hond die nog niet uitgegroeid is niet te wild te laten spelen, teveel achter ballen aan te laten rennen of andere belastende activiteiten te laten doen. Geef uw hond een goede kwaliteit voeding zodat botten en spieren goed worden opgebouwd.

Een voorste kruisband lesie is een aandoening in de knie waarbij de voorste kruisband van de knie gedeeltelijk of geheel gescheurd is. Dit kan worden veroorzaakt door een afwijkende bouw, afwijkende groei of verkeerde / te grote belasting van de poten (bijvoorbeeld bij obesitas), of door een ongeluk zoals een verkeerde sprong. De hond zal vooral plotselinge kreupelheid vertonen in één of beide achterpoten en pijn bij het bewegen van de knie. Bij grote hondenrassen komt dit vaker voor op jonge leeftijd (1 tot 2 jaar oud) en het komt vaker voor bij gecasteerde teven.

Het is ook mogelijk dat de breuk geleidelijk ontstaat doordat de kruisband wordt aangetast, in zo'n geval is de hond af en toe kreupel tot de kruisband uiteindelijk scheurt.

Pyometra is een bacteriële ontsteking van de baarmoeder. Teven die niet gecasteerd zijn lopen hierop een groter risico. De hond kan onder andere last hebben van zwakte, koorts, braken, diarree, meer drinken en meer plassen, sloomheid en eventueel vaginale uitvloeiing (deze hoeft niet altijd gezien te worden). Castratie voorkomt deze aandoening. Daarentegen komt bij teefjes

van grote rassen zoals de Rottweiler ook wat vaker urineverlies voor na castratie. Overleg dit met uw dierenarts als u uw teefje wilt laten castreren.

Een osteosarcoom is een kwaadaardige bottumor. Osteosarcomen kunnen op elke plek in het skelet ontstaan, maar worden bij honden vooral aan de voorpoten gezien. De hond kan last hebben van kreupelheid en veel pijn. De verschijnselen ontstaan wanneer de tumoren groeien en hierbij op het botvlies drukken. Osteosarcomen komen vooral voor bij grote rassen.

Behalve deze aandoeningen zijn er volgens het onderzoek naar de Rottweiler nog andere erfelijke aandoeningen die bij het ras van belang kunnen zijn, namelijk:

- Aorta stenose (subvalvulair)
- Obesitas
- Histiocytair sarcoom
- Maligne lymfoom
- Cataract
- Entropion
- Degeneratie van de tussenwervelschijven / Hernia nucleus pulposus
- Spinale arachnoïdale diverticula
- Osteochondrosis dissecans (OCD) van het hakgewricht

Aorta stenose is een vernauwing van de lichaamsslagader (aorta) onder de aortakleppen in het hart van de hond, waardoor het bloed minder gemakkelijk van het hart naar de aorta (grote lichaamsslagader) stroomt. De vernauwing wordt veroorzaakt door een fibreuze (bindweefselachtige) ring en de verschijnselen zijn afhankelijk van de ernst van de vernauwing. Dit is een aandoening die al bij de geboorte aanwezig is en tijdens de groei van het dier kan verergeren.

Obesitas of overgewicht bij honden ontstaat wanneer de energieopname hoger is dan het energieverbruik. Dat kan zijn doordat een dier teveel eet of juist te weinig energie verbrandt, bijvoorbeeld door te bewegen. De overtollige energie wordt door het lichaam als vet opgeslagen, waardoor overgewicht kan ontstaan. Sommige rassen hebben meer aanleg om overgewicht te ontwikkelen.

Een histiocytair sarcoom is een kwaadaardige tumor uitgaande van histiocyten, cellen die een rol vervullen binnen het immuunsysteem. De tumor uit zich vaak als een bultje in de huid of in onderhuids bindweefsel van de poten. Daarnaast kan de tumor ook worden gevonden in weefsel rond gewrichten, in de milt, in lymfeknopen, in de longen of in beenmerg.

Vaak zaait de tumor uit via regionale lymfeknopen naar inwendige organen en verspreidt zich zo over het hele lichaam (gedissemineerd). Dit wordt ook wel Maligne Histiocytose (MH) genoemd (officieel spreekt men van gedissemineerd histiocytair sarcoom). De aandoening treedt meestal op wat latere leeftijd op, maar loopt dan snel (enkele weken tot maanden) fataal af. Er zijn meestal al uitzaaiingen voor er klachten ontstaan.

Symptomen kunnen, afhankelijk van de aangetaste plekken, bestaan uit onder andere bultjes, kreupelheid en bij uitzaaiing ook terugkerende koorts, ernstige sloomheid, verminderde eetlust, vermageren en soms bloedarmoede. Uitzaaiingen naar de longen komen veel voor en kunnen ademhalingsproblemen geven. Bij MH zijn meerdere genen betrokken.

Een maligne lymfoom is een tumor die ontstaat in de lymfocyten (een type witte bloedcel dat betrokken is bij de afweer). Deze tumorsoort kan zich snel verspreiden over het lichaam. Het begint vaak met één verdikte lymfeknoop, maar al snel zullen alle lymfeknopen van de hond

verdikt zijn. Ook kunnen verschillende organen zijn aangetast, zoals milt, lever, darmen en longen. Behalve dat de verdikking soms te voelen is (afhankelijk van de plek waar dit begint) zijn overige symptomen vermageren, slecht eten, sloomheid en soms koorts.

Cataract is een vertroebeling van de oog lens, die ook wel grauwe of grijze staar wordt genoemd. Cataract wordt meestal geleidelijk steeds erger en leidt uiteindelijk tot een verslechtering van het gezichtsvermogen. Stofwisselingsstoornissen, externe beschadiging van de oog lens en erfelijke factoren kunnen meespelen in het ontstaan van cataract.

Bij entropion krult de ooglidrand in meer of mindere mate naar binnen. Daardoor raken de oogharen het hoornvlies, waardoor het oog geïrriteerd kan raken.

Hernia nucleus pulposus ontstaat door aantasting (degeneratie) van tussenwervelschijven. De tussenwervelschijf is een structuur tussen de wervels die schokken opvangt en de wervelkolom stabiliseert. Normaal gesproken gaan de tussenwervelschijven geleidelijk achteruit (degeneratie) tijdens het ouder worden. De tussenwervelschijf bestaat uit een stootkussen (nucleus pulposus) dat is omgeven en op zijn plaats wordt gehouden door een ring van stevig bindweefsel. Bij degeneratie wordt vooral de kwaliteit van deze ring (annulus fibrosus) slechter. Dit wordt vooral bij oudere dieren gezien maar kan soms al in de eerste twee jaar van het leven beginnen. Dit hoeft nog niet direct verschijnselen te geven bij de hond, maar kan uiteindelijk pijn en zenuw schade veroorzaken. De verzwakte tussenwervelschijf kan gaan uitpuilen en daardoor druk op zenuwen en ruggenmerg veroorzaken, wat rugpijn geeft op die plaats (hals of rug).

Als de ring rond de tussenwervelschijf doorbreekt ontstaat een hernia (Hernia nucleus pulposus, ook wel Canine intervertebral disk disease genoemd) en kunnen naast pijn ook verlamingsverschijnselen optreden.

Symptomen van problemen met de tussenwervelschijven zijn bijvoorbeeld dat de hond niet meer wil wandelen, springen of traplopen en laat merken dat hij pijn heeft bij het aanraken van bijvoorbeeld de nek. De meest voorkomende plaatsen van zo'n hernia is in de halswervelkolom en in het gebied van de lendenwervels (lage rug).

Spinale arachnoïdale diverticula zijn plaatselijke verwijdingen van de ruimte tussen de hersenvliezen die om hersenen en ruggenmerg liggen, waardoor druk ontstaat op het ruggenmerg. Dit leidt tot zenuwverschijnselen die langzaam erger worden. Het belangrijkste symptoom is een gebrekkige coördinatie. Het dier kan bij het lopen zijn poten overdreven hoog optillen. Ook kan de rug overgevoelig zijn. Soms komt incontinentie voor ontlasting en/of urine en spierzwakte voor.

Osteochondrosis dissecans (OCD) van het hakgewricht is een aandoening waarbij een stuk kraakbeen los komt te liggen bij het hakgewricht. Dit zorgt voor pijn en irritatie van het gewricht en uiteindelijk ook tot artrose (gewrichtsslijtage). De hond loopt wisselend kreupel en het gewricht kan opzwellen. De aandoening komt voor bij groeiende honden, vanaf een maand of 4-5. Meestal moeten de losse botstukjes operatief verwijderd worden.

Rottweiler pups blijken soms gevoeliger te zijn voor een infectie met het parvovirus dan veel andere rassen, de vaccinatie slaat niet altijd goed aan. Zorg er daarom niet alleen voor dat de entingen in orde zijn maar laat een jonge pup liever ook nog niet op een hondenuitlaatstrook of hondentoilet lopen en wees alert op ziekteverschijnselen.

De rasvereniging verplicht fokkers om de ouderdieren te laten testen op elleboogdysplasie (ED) en heupdysplasie (HD). Ook is een gedragstest voor ouderdieren verplicht om aanleg voor agressief of angstig gedrag zoveel mogelijk te voorkomen. In het fokreglement van de rasvereniging kunt u de precieze fokregels nagaan en zien wanneer ouderdieren worden uitgesloten van de fok om erfelijke aandoeningen te voorkomen. Op de website van de rasvereniging vindt u meer informatie over de rasstandaardtest met daarin de gedragstest.

Meer uitleg over het onderzoek door Universiteit Utrecht naar erfelijke aandoeningen bij rashonden in Nederland vindt u op www.rashondengids.nl.

Benodigde ervaring

Voor het op een verantwoorde wijze houden van een Rottweiler heeft u ervaring nodig met het houden van honden. Rottweilers hebben een consequente, duidelijke eigenaar nodig met geestelijk overwicht. Zorg dat u zich van tevoren goed informeert, bijvoorbeeld via de rasvereniging.

Aanschaf en kosten

Lees voor u een hond aanschaft het Praktisch document 'De aanschaf van een hond' op www.licg.nl.

Let goed op als u een Rottweiler pup wilt aanschaffen. Op de website van de rasvereniging staan de nesten genoemd van aangesloten fokkers. Volgens het fokreglement moeten de ouderdieren getest worden op HD, dieren geboren vanaf 2007 ook op ED, en de ouders moeten de Rasstandaardtest hebben gehaald. Daarmee wordt ook het gedrag van de hond getest. Vraag om de uitslagen van deze tests, ga niet alleen af op een stamboom. Van ouderdieren met stamboom kunt u de uitslagen van elleboogdysplasie-onderzoek en heupdysplasie-onderzoek ook nagaan op de website van de Raad van Beheer.

Van pups met een stamboom heeft u zekerheid over de afkomst van de pup, want sinds juni 2014 moet voor alle rassen voor het afgeven van stamboompapieren een DNA-test op afkomst worden gedaan. Ook als u regelmatig met uw hond naar andere landen wilt reizen, kan het hebben van een stamboom problemen voorkomen, aangezien een aantal landen speciale eisen heeft voor rottweilers of "vechthonden" zonder stamboom niet toelaat. Let er op dat alleen FCI stambomen erkend worden!

Koop geen 'goedkope' pups via internet of handelaars die allerlei rassen verkopen of veel nesten tegelijk hebben. Deze zijn vaak niet goed gesocialiseerd en de ouderdieren zijn lang niet altijd getest op erfelijke aandoeningen. Meestal zijn de ouders bovendien niet getest op gedrag, waardoor er bij deze dieren agressie, nervositeit en angstagressie voorkomt. U loopt daardoor het risico dat u op termijn alsnog veel geld kwijt bent aan medische kosten of gedragstherapie.

Gebruik de puppy-checklist van het LICG om u te helpen beoordelen of bij u een betrouwbaar adres koopt.

Wilt u een volwassen Rottweiler aanschaffen dan kunt u op de website van de rasvereniging kijken of er honden voor herplaatsing worden aangeboden. U kunt ook terecht bij een asiel.

Maak bij de aanschaf van een pup of oudere hond duidelijke afspraken. Het gebruik van een koopcontract is aan te raden.

Pups geboren na 1 april 2013 of honden afkomstig uit het buitenland moeten verplicht gechipt en geregistreerd zijn door de fokker of importeur. Krijgt u zo'n hond aangeboden die niet gechipt en geregistreerd is, dan houdt de verkoper zich niet aan de wet en kunt u de hond beter niet kopen. Zelf bent u verplicht de registratie binnen twee weken na aanschaf op uw naam te zetten. Meer informatie vindt u in het Praktisch document over 'Chippen en registreren' of op www.chipjedier.nl.

Een Rottweiler die u via de rasvereniging aanschafft kost gemiddeld 900 euro. Daarnaast bent u geld kwijt aan benodigdheden zoals een mand, een riem, een etensbak en speeltjes. De Rottweiler is groot en heeft dan ook veel voer nodig, aan voeding bent u zo'n 50 tot 60 euro per maand kwijt. De tarieven van de hondenbelasting variëren per gemeente. Denk ook aan de kosten van de puppycursus en vervolgcursussen of hondensport. Houd rekening met dierenartskosten zoals entingen, ontwormen en behandeling tegen vlooien, bij elkaar vanaf ruim 100 euro per jaar. Wilt u de hond laten castreren dan komen daar de operatiekosten bij, voor reuen kost dit gemiddeld zo'n 200 euro, voor teven minstens anderhalf tot tweemaal zoveel. Daarnaast kunt u voor kosten komen te staan als uw dier onverhoopt ziek wordt. Voor (onverwachte) dierenartskosten kunt u een ziektekostenverzekering afsluiten.

Bijzonderheden

- Vroeger werd de staart van de Rottweiler gecoupeerd, maar dit is in Nederland tegenwoordig verboden.
- De Rottweiler is een veelzijdige hond, er zijn zelfs Rottweilers die getraind zijn als blindengeleidehond of hulphond.

Bij het LICG kunt u terecht voor onafhankelijke en betrouwbare informatie over het 'houden van huisdieren'. Door het bieden van deze informatie en het organiseren van campagnes levert het LICG een bijdrage aan verbetering van de gezondheid en het welzijn van huisdieren in Nederland.

Versie: september 2015

Kijk voor de meest recente informatie op www.licg.nl